

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษา เรื่อง “พฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศของครัวเรือนที่มีการเผาขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากหัวหน้าครัวเรือนในพื้นที่ จำนวน 293 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรม SPSS ผลการศึกษานำเสนอเป็น 5 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือน

4.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย ความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย และประสบการณ์ที่ได้รับจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย

4.3 พฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนของหัวหน้าครัวเรือน

4.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศของหัวหน้าครัวเรือนที่มีการเผาขยะมูลฝอยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน

4.5 ข้อเสนอแนะในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน

4.1 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือน

ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือน ประกอบด้วย ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนต่อวัน และลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย แสดงในตาราง 4.1 - 4.5 ตามลำดับดังนี้

ตาราง 4.1 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.2 และอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 16.7 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.3

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งถือว่ามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ อาจเป็นเพราะภูมิประเทศของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสารภีอยู่แถบชนานเมือง มีสภาพเป็นกิ่งเมืองกิ่งชนบท มีโรงเรียนในพื้นที่เป็นระดับประถมศึกษาเพียง 1 แห่งเท่านั้น และเนื่องจากหัวหน้าครัวเรือนที่ทำการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุอยู่ระหว่าง 40-50 ปี จัดว่าเป็นกลุ่มสูงอายุที่ในอดีตมีการศึกษาภาคบังคับสูงสุดกำหนดไว้ที่ระดับประถมศึกษาเท่านั้น และในระยะเวลาดังกล่าวการคมนาคมยังไม่สะดวก จึงมีโอกาสน้อยที่จะเดินทางไปศึกษาต่อในระดับสูงในตัวเมืองเชียงใหม่ ต่อมาได้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับสูงสุดให้สูงขึ้น โดยกำหนดไว้ที่ระดับมัธยมศึกษาและการคมนาคมสะดวกขึ้น จึงทำให้หัวหน้าครัวเรือนมีการศึกษาในระดับสูงขึ้นในอันดับรองลงมา

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	125	42.6
มัธยมศึกษา	103	35.2
อนุปริญญา/ปวส.	49	16.7
ปริญญาตรี	15	5.2
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.3
รวม	293	100.0

ตาราง 4.2 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง/ลูกจ้างบริษัทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 21.2 เป็นแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 16.0 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 8.9 เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 4.1 จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างบริษัทมากที่สุด เนื่องจากพื้นที่การศึกษาตั้งอยู่แถบชานเมือง มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บางแห่งและอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่และนิคมอุตสาหกรรมลำพูนมากนัก ทำให้หัวหน้าครัวเรือนสะดวกต่อการเดินทางไปประกอบอาชีพรับจ้างที่โรงงานอุตสาหกรรมนิคมอุตสาหกรรมลำพูนและในตัวเมืองเชียงใหม่ อีกทั้งส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ จึงไม่สามารถประกอบอาชีพอื่นที่ต้องอาศัยความรู้และทักษะสูงได้

ส่วนการประกอบอาชีพน้อยที่สุดของหัวหน้าครัวเรือน ได้แก่ อาชีพเกษตรกร อาจเป็นเพราะราคาผลผลิตทางการเกษตรกรรมไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาด บ่อยครั้งที่ผลผลิตราคาตกต่ำและถูกกดราคาโดยพ่อค้าคนกลาง ทำให้รายได้ของเกษตรกรลดลง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรต้องเปลี่ยนแปลงอาชีพของตนไปประกอบอาชีพอื่น ที่มีรายได้ที่แน่นอนและสม่ำเสมอ เช่น การเป็นลูกจ้างห้างร้าน บริษัท ในโรงงานอุตสาหกรรมในตำบลสารภีหรือนิคมอุตสาหกรรมลำพูน หรือในตัวเมืองเชียงใหม่ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะอาชีพเกษตรกรเป็นงานหนัก มีรายได้ไม่แน่นอนดังกล่าวแล้ว ทำให้ลูกหลานไม่ต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรตามบรรพบุรุษเดิม จึงหันไปประกอบอาชีพรับจ้างในเมือง หรือเป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งมีรายได้แน่นอนกว่า

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	8.9
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	62	21.2
เกษตรกร	12	4.1
รับจ้าง/ลูกจ้างบริษัท	146	49.8
แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ	47	16.0
รวม	293	100.0

ตาราง 4.3 พบว่า ครั้วเรือมีส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครั้วเรืออยู่ระหว่าง 4-6 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมา มีจำนวนสมาชิก 1-3 คน คิดเป็น ร้อยละ 35.8 ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่วไปของสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉลี่ยจะมีสมาชิกในครั้วเรือ 4 คนต่อครั้วเรือ

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าครั้วเรือ จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครั้วเรือ

จำนวนสมาชิกในครั้วเรือ	จำนวน	ร้อยละ
1-3 คน	105	35.8
4-6 คน	182	62.2
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	5	3.0
รวม	293	100.0

ตาราง 4.4 จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าในครั้วเรือจะมีการผลิตขยะมูลฝอยในครั้วเรือ น้อยที่สุด คือ 0.25 กิโลกรัม/วัน มากที่สุดคือ 5 กิโลกรัม/วัน แต่ละครั้วเรือจะมีปริมาณขยะมูลฝอยเฉลี่ยประมาณวันละ 1.42 กิโลกรัม จะเห็นว่าขยะมูลฝอยของแต่ละครั้วเรือต่อวัน ส่วนใหญ่มีปริมาณอยู่ระหว่าง 1 – 2 กิโลกรัม เป็นจำนวน 196 ครั้วเรือ คิดเป็นร้อยละ 66.9 อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการคมนาคมสะดวก ทำให้หัวหน้าครั้วเรือสามารถเดินทางไปซื้อสิ่งของอุปโภคบริโภคตามร้านสะดวกซื้อ และห้างสรรพสินค้าแมคโคร บิ๊กซีได้ง่ายขึ้น และมีค่านิยมในการใช้จ่ายที่เกินความจำเป็น ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยในครั้วเรือมีปริมาณมาก ดังนั้น หากมีการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อนการเผา จะทำให้เหลือปริมาณขยะที่ต้องการกำจัดด้วยการเผาจริง ๆ ไม่มากนัก และหากได้ทำการรวบรวมข้อมูลให้ละเอียดถึงประเภทขยะมูลฝอยที่กลุ่มตัวอย่างนำไปเผาอาจสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์มากขึ้น

ตาราง 4.4 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามปริมาณขยะมูลฝอยที่ผลิตต่อวัน

ปริมาณขยะมูลฝอยต่อวัน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กิโลกรัม	69	23.5
ตั้งแต่ 1 กิโลกรัม ถึง 2 กิโลกรัม	196	66.9
มากกว่า 2 กิโลกรัมถึง 3 กิโลกรัม	18	6.2
มากกว่า 3 กิโลกรัม ถึง 4 กิโลกรัม	3	1.0
มากกว่า 4 กิโลกรัม ถึง 5 กิโลกรัม	7	2.3
มากกว่า 5 กิโลกรัม	-	0
รวม	293	100.0

ปริมาณต่ำที่สุดคือ 0.25 กิโลกรัม ปริมาณขยะสูงสุด คือ 5 กิโลกรัม ปริมาณขยะเฉลี่ยของแต่ละครัวเรือนต่อวัน คือ 1.44 กิโลกรัม

ตาราง 4.5 พบว่าหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีลักษณะบ้านที่อาศัยเป็นบ้านเดี่ยวมีคอนกรีตรอบบริเวณบ้าน คิดเป็นร้อยละ 51.2 นอกนั้นเป็นบ้านเดี่ยวที่มีดินรอบบริเวณบ้าน คิดเป็นร้อยละ 48.8 อาจเป็นเพราะปัจจุบันมักมีการปลูกสร้างบ้านใหม่แทนบ้านหลังเก่าที่ทรุดโทรม ซึ่งเดิมมีลักษณะเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น ใต้ถุนโล่ง และมีที่ดินรอบบริเวณบ้าน และสร้างเป็นอาคารคอนกรีตชั้นเดียวที่มีขนาดไม่ใหญ่โตและเทคอนกรีตรอบตัวบ้านตามสมัยนิยม แต่ที่สังเกตเห็นยังคงมีที่ดินบริเวณบ้าน และมีต้นไม้เล็กใหญ่บ้าง ซึ่งมีพื้นที่ที่มากน้อยแตกต่างกัน ลักษณะบ้านทั้ง 2 ลักษณะน่าจะเอื้ออำนวยและสะดวกต่อการเผาขยะมูลฝอยได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย

ตาราง 4.5 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามลักษณะบ้านที่อาศัย

ลักษณะบ้านที่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บ้านเดี่ยวที่มีดินรอบบริเวณบ้าน	143	48.8
บ้านเดี่ยวมีคอนกรีตรอบบริเวณบ้าน	150	51.2
รวม	293	100.0

4.2 ความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และประสบการณ์ที่ได้รับจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดในการศึกษาที่มุ่งพิจารณาพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนหัวหน้าครัวเรือนที่มีความรู้ความเข้าใจด้านมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน และมีประสบการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน

ดังนั้น ผลการศึกษาในส่วนนี้ จึงเป็นการนำเสนอความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย ความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย และประสบการณ์ที่ได้รับจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย ดังต่อไปนี้

4.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ในการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ จากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนนั้น ผู้ศึกษาได้เจาะจงที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศของตำบลสารภีว่า มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม หัวหน้าครัวเรือนทราบหรือไม่ว่าพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่นั้นมีลักษณะที่เป็นแหล่งสะสมมลพิษอยู่แล้ว หัวหน้าครัวเรือนทราบหรือไม่ว่า การเผาขยะโดยเฉพาะขยะอันตรายจะทำให้เกิดสารปนเปื้อนในอากาศ ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน และอาจแพร่กระจายไปบริเวณอื่นได้ และถ้าเผาในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม เช่น เวลาากลางคืน หรืออากาศหนาวเย็นจะทำให้อากาศมีมลพิษมากกว่าเวลาอื่น ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้ อาจทำให้หัวหน้าครัวเรือนมีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศที่เหมาะสมมากที่สุด

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนพบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะทราบว่า การเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อากาศสกปรก ทำให้เกิดสิ่งปนเปื้อนในอากาศ เช่น ควัน ฝุ่น ฝ้า ก๊าซพิษเป็นต้น และทราบถึงผลกระทบของมลพิษทางอากาศที่มีต่อสุขภาพทำให้เกิดการระคายเคืองตา ผิวหนัง หรือระบบหายใจ หรือทำให้เกิดการวิงเวียน ศีรษะ อาจเป็นเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นประสบการณ์ตรงของหัวหน้าครัวเรือนซึ่งประสบอยู่โดยทั่วไปตามสภาพจริงในการดำรงชีวิตประจำวันอยู่แล้ว แต่ในด้านเกี่ยวกับผลกระทบจากการเผาขยะที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ และผลกระทบที่ทำให้แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคเกิดสารปนเปื้อนได้ หัวหน้าครัวเรือนตอบได้ถูกต้องเพียงในระดับความรู้ที่น้อย แสดงว่า

หัวหน้าครัวเรือนยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลกระทบที่เกิดจากการเผาขยะที่มีต่อสภาพแวดล้อม ดิน แหล่งน้ำ เป็นผลกระทบที่ไม่เห็นผลในทันทีที่มีการเผาขยะ หรืออาจเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นในทางอ้อม ซึ่งทำให้หัวหน้าครัวเรือนไม่ทราบหรือไม่แน่ใจว่า มีสาเหตุมาจากการเผาขยะมูลฝอยหรือไม่ ส่วนความรู้ความเข้าใจประเด็นอื่น ๆ หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่สามารถตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 70 แสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจในระดับดี เช่น ทราบว่าการเผาทุกชนิดเป็นสาเหตุทำให้อากาศเมืองเชียงใหม่ต่ำกว่ามาตรฐาน ผู้ที่อยู่ในบริเวณอากาศเสีย จะมีโอกาสป่วยเป็นโรคปอดมากกว่าผู้ที่อยู่ในบริเวณอื่น ตอนกลางวันและช่วงฤดูหนาวอากาศจะอยู่นิ่งและลอยต่ำ ทำให้อากาศมีมลพิษมากกว่าเวลาอื่น และที่ทราบรองลงมาก็คือตำบลสารภีตั้งอยู่ในแอ่งที่ราบลุ่มของจังหวัดเชียงใหม่ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก จึงเป็นแหล่งสะสมอากาศสกปรกไว้ได้นานและมากนั้น หัวหน้าครัวเรือนสามารถตอบได้ถูกต้อง ซึ่งเป็นระดับความรู้ความเข้าใจที่น้อยลงมา อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้เรื่องนี้มาก่อน แต่ผู้ศึกษามีความคาดหวังว่าคำถามข้อนี้อาจทำให้หัวหน้าครัวเรือนเกิดความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยมากขึ้น ผลจากการวิเคราะห์นี้ สามารถแยกเป็นระดับความรู้ความเข้าใจด้านมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับความรู้ที่น้อย ปานกลาง และมาก โดยคิดเป็นจำนวนและร้อยละ ตามตาราง 4.6

ตาราง 4.6 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมา คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 35.8 และ 13.0 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาโดยรวมด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนพบว่า คะแนนทั้งหมด 11 คะแนน หัวหน้าครัวเรือนมีคะแนนต่ำสุด คือ 2 คะแนน และคะแนนสูงสุด คือ 10 คะแนน คะแนนความรู้ความเข้าใจเฉลี่ย เท่ากับ 6.83 คะแนน หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับความรู้มาก

จากประเด็นความรู้จำนวน 11 ข้อนี้ ประเมินว่า ถ้าหัวหน้าครัวเรือนตอบได้ถูกต้อง น่าจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศได้ดี และหากประเด็นใดที่หัวหน้าครัวเรือนตอบไม่ถูกต้องจำนวนมาก เช่น การเผาขยะมูลฝอยส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ และทำให้แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคเกิดสารปนเปื้อน ดังกล่าวมาแล้ว ควรนำข้อมูลเหล่านี้ใช้เป็นแนวทางในการณรงค์ให้เกิดความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสารภีต่อไป

ตาราง 4.6 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจด้านมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (0-3 คะแนน)	38	13.0
ปานกลาง (4-7 คะแนน)	105	35.8
มาก (8-11 คะแนน)	150	51.2
รวม	293	100.0
ค่าต่ำสุด คือ 2 คะแนน	ค่าสูงสุด คือ 10 คะแนนจากคะแนนเต็ม 11 คะแนน	
คะแนนเฉลี่ย คือ 6.83	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 2.15	

4.2.2 ความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ในการศึกษาความตระหนักของหัวหน้าครัวเรือน ที่มีต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน ของหัวหน้าครัวเรือนจำนวน 293 คน ผลการวิเคราะห์ พบว่าหัวหน้าครัวเรือนมีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีความตระหนักมากที่สุด ได้แก่ การเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งก่อให้เกิดความรำคาญต่อบุคคลอื่นในบริเวณใกล้เคียง เช่น กลิ่น ควัน ฝุ่นก๊าซพิษ ในระดับรองลงมา มีความตระหนักว่าการเผาขยะมูลฝอยบริเวณใกล้ถนน ทำให้เกิดควันไฟบดบังการมองเห็นสำหรับการขับขี่รถ อาจทำให้ผู้ขับขี่รถเกิดอุบัติเหตุได้ อาจเนื่องมาจากปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ปรากฏเด่นชัด และส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตอยู่เนื่อง ๆ และบางครั้ง อาจทำให้ผู้ตอบคำถามเกิดความห่วงใยต่อบุคคลอื่น ที่ได้รับผลกระทบเช่นกัน แต่ความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศ จากการเผาขยะมูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับความตระหนักต่ำสุด ได้แก่ เรื่องของการเผาขยะมูลฝอยว่า ควรเผาในเวลาลมพัดแรง เพราะอากาศถ่ายเทได้ดี เมื่อคิดรวมกับผู้ที่ยังไม่แน่ใจในเรื่องนี้แล้วเป็นจำนวนถึงร้อยละ 86.3 โดยปกติแล้ว ประชาชนทั่วไปมักไม่เผาขยะในช่วงเวลาลมพัดแรง เพราะอาจทำให้ไฟไหม้ลุกลาม หรือปลิวไปบริเวณใกล้เคียงได้ง่าย และอาจเกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่น เถ้า ที่เกิดจากการเผาอีกด้วย หรืออาจเป็นเพราะคำถามวัดความตระหนักข้อนี้เป็นคำถามเชิงลบ หัวหน้าครัวเรือนเกิดความคิดคล้อยตามว่า ถ้าลมพัดแรงจะทำให้อากาศถ่ายเทได้ดีและเกิดมลพิษทางอากาศน้อย จึงถือได้ว่าหัวหน้าครัวเรือนมีความตระหนักในเรื่องของช่วงเวลาการเผาขยะมูลฝอยที่เหมาะสมอยู่ในระดับต่อน้อย

ส่วนความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศ จากการเผาขยะมูลฝอย ประเด็นอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับรองลงมา ตามลำดับดังนี้

- ทุกคนควรหลีกเลี่ยงการเผา เพราะเป็นการลดมลพิษทางอากาศของส่วนรวม
- การเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งทำให้อากาศบริเวณที่เผาสกปรก และสามารถแพร่กระจายไปยังบริเวณอื่นได้ในระยะไกล
- การลดปริมาณขยะในบ้านให้น้อยลงเป็นการลดมลพิษทางอากาศของส่วนรวมได้
- การนำของชำรุดมาซ่อมแซมแล้วนำไปใช้ใหม่เป็นการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาของมูลฝอยได้
- การเผาขยะมูลฝอยในที่โล่ง ทำให้อากาศเขตอำเภอสารภีร้อนขึ้น และขยายผลทำให้บรรยากาศโลกร้อนขึ้นด้วย
- การเผาขยะมูลฝอยไม่จำเป็นต้องคัดแยกประเภทก่อนการเผา

เมื่อแบ่งหัวหน้าครัวเรือนตามระดับคะแนนที่ได้ สามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ความตระหนักมาก ปานกลาง และน้อย

ตาราง 4.7 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศในระดับมากมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมา คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 44.4 และ 4.8 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาโดยรวมด้านความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่าคะแนนทั้งหมด 9 คะแนน กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความตระหนักต่อปัญหาเฉลี่ย เท่ากับ 6.18 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุด คือ 9 คะแนน เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าหัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับมาก อาจส่งผลให้หัวหน้าครัวเรือนเกิดความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศในระดับมากตามไปด้วย

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของหัวน้ำครว้เรือ่น จำแนกตามระดับความตระหนักต่อปัญหา มลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครว้เรือ่น

ระดับความตระหนักต่อปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (0-2 คะแนน)	14	4.8
ปานกลาง (3-6 คะแนน)	130	44.4
มาก (7-9 คะแนน)	149	50.9
รวม	293	100.0
ค่าต่ำสุด คือ 0 คะแนน	ค่าสูงสุด คือ 9 คะแนนจากคะแนนเต็ม 9 คะแนน	
คะแนนเฉลี่ย คือ 6.18	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.70	

แสดงว่า หัวน้ำครว้เรือ่นส่วนใหญ่มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครว้เรือ่นในระดับมาก อาจเนื่องจากเป็นปัญหาที่ปรากฏเด่นชัดดังกล่าวมาแล้ว และมีความรู้พื้นฐานในเรื่องมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะ ทำให้มีความรู้สึกละอายใจที่สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ดีไม่ดี สิ่งใดก่อให้เกิดประโยชน์และเกิดผลดีต่อส่วนรวม

4.2.3 ประสพการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครว้เรือ่น

ตาราง 4.8 พบว่า หัวน้ำครว้เรือ่นมีประสพการณ์ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศในระดับน้อยมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.3 รองลงมา คือ ระดับปานกลางและระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 41.6 และ 1.0 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาโดยรวมด้านประสพการณ์ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครว้เรือ่น พบว่าคะแนนทั้งหมด 24 คะแนน หัวน้ำครว้เรือ่นมีคะแนนประสพการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษของอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครว้เรือ่น เฉลี่ยเท่ากับ 7.57 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุด คือ 19 คะแนน

จะเห็นได้ว่า หัวน้ำครว้เรือ่นส่วนใหญ่จะได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งอาจเนื่องมาจากหัวน้ำครว้เรือ่นจำนวนมากที่สุดที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับมาก เพียง 2 ประเด็นเท่านั้น ได้แก่ การระคายเคืองตา รองลงมาได้แก่อาการมีน วิงเวียนศีรษะ ส่วนการได้รับมลพิษกระทบในด้านอื่น ๆ อีกหลายประเด็น เช่น ระคายเคืองต่อระบบหายใจ เป็นลม หมดสติ เป็นโรคปอดอักเสบ ประสพ

ทัศนวิสัยไม่ดีในการขับจี้รถ ซึ่งประเด็นเหล่านี้หัวหน้าครีวเรือนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับผลกระทบจากมลพิษดังกล่าวเมื่อนำมาพิจารณาในภาพรวมจึงพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศในระดับน้อย

ตาราง 4.8 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าครีวเรือน จำแนกตามระดับประสบการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครีวเรือน

ระดับประสบการณ์ที่ได้รับผลกระทบ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (0-7 คะแนน)	168	57.30
ปานกลาง (8-16 คะแนน)	122	41.60
มาก (17-24 คะแนน)	3	1.00
รวม	293	100.00
ค่าต่ำสุด คือ 0 คะแนน	ค่าสูงสุด คือ 19 คะแนนจากคะแนนเต็ม 24 คะแนน	
คะแนนเฉลี่ย คือ 7.57	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 4.26	

4.3 พฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศของครีวเรือนที่มีการเผาขยะมูลฝอย

จากที่กรมอนามัย (อ้างแล้ว, 2545) ได้กล่าวถึงวิธีปฏิบัติการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาของมูลฝอยในครีวเรือน และผู้ศึกษาได้นำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ในการวัดพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศของครีวเรือนที่มีการเผาขยะนั้น ผู้ศึกษาจึงแบ่งพฤติกรรมออกเป็นด้านต่าง ๆ ตามวิธีปฏิบัติของกรมอนามัย ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการเผาขยะมูลฝอยด้วยการกำจัดโดยวิธีอื่น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย เช่น การทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น
2. การลดปริมาณขยะในครีวเรือน เพื่อให้เหลือปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องกำจัดด้วยการเผาให้น้อยลง โดยการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ เช่น การนำวัสดุใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ การนำวัสดุใช้แล้วไปขายให้แก่ผู้รับซื้อของเก่าเพื่อนำไปแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้อีก
3. การคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยเพื่อคัดแยกขยะมูลฝอยอันตรายออกจากขยะทั่วไป และแยกขยะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ออกมาก่อน เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดด้วยการเผาให้น้อยลง เป็นการลดมลพิษทางอากาศอันเกิดจากการเผาขยะมูลฝอยทั่วไป และขยะอันตรายที่ทำให้เกิดสารพิษและก๊าซพิษอีกด้วย

4. ไม่เผาขยะอันตราย เช่น ยางรถยนต์ หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย กระป๋องสเปรย์ กระป๋องยาฆ่าแมลง เป็นต้น เพราะทำให้เกิดสารพิษ ก๊าซพิษปนเปื้อนในอากาศ

5. เผาขยะมูลฝอยในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น ไม่เผาในขณะลมพัดแรง ไม่เผาในเวลากลางวันหรือช่วงอากาศเย็น ซึ่งจะไม่มีโอกาสที่ควันไฟจะลอยตัวใกล้พื้นดิน ทำให้ได้รับมลพิษตกค้างมากกว่าภาวะปกติได้

ผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมจากหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 293 คน พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติของหัวหน้าครัวเรือนในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก แสดงข้อมูลตามตาราง 4.9

ตาราง 4.9 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน

พฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจาก การเผาขยะในครัวเรือน	Mean	Sd.	การปฏิบัติ อย่างเหมาะสม
หลีกเลี่ยงการเผาขยะด้วยการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีอื่น			
- ทำปุ๋ยหมัก	0.28	0.59	น้อยที่สุด
- เผาในที่โล่ง	0.59	0.98	น้อยที่สุด
- นำไปทิ้งในเขตที่มีการจัดการ โดยรัฐ	0.54	0.89	น้อยที่สุด
หลีกเลี่ยงการเผาด้วยการลดปริมาณขยะมูลฝอยโดยการนำ ขยะบางประเภทไปใช้ประโยชน์			
- นำวัสดุใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำ/ซ่อมแซมใช้ใหม่	1.58	1.05	มาก
- นำวัสดุใช้แล้วไปขายให้แก่ผู้รับซื้อของเก่าเพื่อนำไป แปรรูปใช้ใหม่	1.81	0.97	มาก
หลีกเลี่ยงการเผาด้วยการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อน การเผาเพื่อนำขยะบางประเภทไปใช้ประโยชน์และแยก ขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป	2.02	0.97	มาก

ตาราง 4.9 (ต่อ)

พฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจาก การเผาขยะในครัวเรือน	Mean	Sd.	การปฏิบัติ อย่างเหมาะสม
หลีกเลี่ยงการเผาขยะอันตราย			
- ไม่เผาขางรถยนต์	2.94	0.24	มากที่สุด
- ไม่เผาหลอดไฟ	2.88	0.32	มากที่สุด
- ไม่เผาก้านไฟฉาย	2.92	0.27	มากที่สุด
- ไม่เผากระป๋องสเปรย์ เช่น กระป๋องยาฆ่าแมลง	2.91	0.28	มากที่สุด
เผาขยะมูลฝอยในช่วงเวลาที่เหมาะสม			
- เผาในเวลากลางวัน	2.12	1.13	มาก
- ไม่เผาในเวลากลางคืน	2.40	0.87	มากที่สุด
- ไม่เผาในขณะที่มีลมพัดแรง	2.61	0.66	มากที่สุด
เผาขยะมูลฝอยในสภาวะอากาศที่เหมาะสม			
- ไม่เผาในช่วงอากาศเย็น	1.99	1.07	มาก
- เผาในช่วงอากาศร้อน	1.90	1.21	มาก
รวม	1.97	0.84	มาก

จากตาราง 4.9 พบว่า เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นประเด็นต่าง ๆ หัวหน้าครัวเรือนมีพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยมีระดับพฤติกรรมที่เหมาะสมแตกต่างกัน ดังนี้

พฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศที่มีระดับเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่

1. ไม่เผาขยะอันตราย

- 1) ไม่เผาขางรถยนต์ (Mean = 2.94)
- 2) ไม่เผาก้านไฟฉาย (Mean = 2.92)
- 3) ไม่เผากระป๋องสเปรย์ (Mean = 2.91)
- 4) ไม่เผาหลอดไฟ (Mean = 2.88)

หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเผาขยะอันตรายทั้ง 4 ประเภทในระดับไม่เคยปฏิบัติ และปฏิบัติมานานครั้งเท่านั้น อาจเนื่องมาจากหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความรู้ความ

เข้าใจพื้นฐาน และตระหนักถึงอันตรายที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีหัวหน้าครัวเรือนส่วนน้อยที่ยังเผาขยะอันตรายอยู่บ้าง อาจเป็นเพราะหัวหน้าครัวเรือนเหล่านี้ ไม่มีพฤติกรรมคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย ก่อนการเผาหรือขาดความตระหนักต่อปัญหามลพิษ อันเกิดจากการเผาขยะอันตราย หรืออาจเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานที่เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะน้อยจึงทำให้ไม่ทราบถึงอันตรายที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ก็ได้

2. เผาขยะมูลฝอยในช่วงเวลาที่เหมาะสม

1) ไม่เผาขยะในขณะลมพัดแรง (Mean = 2.61) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเผาในระดับไม่เคยปฏิบัติมากที่สุด เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมมากที่สุด อาจเป็นเพราะหัวหน้าครัวเรือนทราบว่า การเผาในที่โล่งในขณะลมพัดแรง อาจทำให้ไฟลุกลามไปบริเวณอื่น และเกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นได้ง่าย จะเห็นว่าไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาด้านความตระหนัก ข้อ 5 ที่ว่า ควรเผาขยะมูลฝอยในเวลาลมพัดแรงเพราะอากาศถ่ายเทได้ดี ซึ่งครัวเรือนส่วนใหญ่เห็นด้วยในเรื่องนี้ ซึ่งอาจเป็นเพราะเป็นคำถามเชิงลบ ซึ่งทำให้เกิดการขัดแย้งกับพฤติกรรมที่ครัวเรือนปฏิบัติจริง

2) ไม่เผาในช่วงเวลากลางคืน (Mean = 2.40) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเผาในระดับไม่เคยปฏิบัติมากที่สุด อาจเนื่องมาจากครัวเรือนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่า ตอนกลางคืนอากาศจะอยู่นิ่งและลอยตัวทำให้อากาศมีมลพิษมากกว่าเวลากลางวัน สอดคล้องกับการตอบคำถาม เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ข้อ 2 และอาจเป็นเพราะครัวเรือนมีความตระหนักถึงผลกระทบของควันมลพิษทางอากาศที่ส่งผลต่อบุคคลใกล้เคียง ซึ่งส่วนใหญ่กลับจากการทำงาน และจะพักผ่อนในช่วงเวลาเย็นและกลางคืน หรืออาจเป็นเพราะปฏิบัติตามความเคยชินที่กระทำมาครั้งบรรพบุรุษ

พฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศที่มีระดับเหมาะสมมาก ได้แก่

1. เผาขยะมูลฝอยในช่วงเวลาที่เหมาะสม

1) เผาขยะในเวลากลางวัน (Mean = 2.12) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเผาอยู่ในระดับทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากครัวเรือนมีความรู้ ความเข้าใจว่า ตอนกลางคืนอากาศจะอยู่นิ่งและลอยตัว ทำให้อากาศมีมลพิษมากกว่าเวลากลางวัน สอดคล้องกับการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ข้อ 2 และอาจเป็นเพราะครัวเรือนมีความตระหนักถึงผลกระทบของควันมลพิษทางอากาศที่ส่งผลต่อบุคคลใกล้เคียง ซึ่งส่วนใหญ่กลับจากการทำงานและจะพักผ่อนในช่วงเวลาเย็นและกลางคืน

2. เฝ้าระวังมลพิษในสภาวะอากาศที่เหมาะสม

1) ไม่เฝ้าระวังมลพิษในสภาวะอากาศเย็น (Mean = 1.99) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเฝ้าในระดับไม่เคยปฏิบัติ

2) เฝ้าระวังมลพิษในสภาวะอากาศร้อน (Mean = 1.90) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเฝ้าอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

อาจเนื่องมาจากหัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจว่าในช่วงอากาศเย็น อากาศจะอยู่นิ่งและลอยตัวทำให้อากาศมีมลพิษมากกว่าเวลาอื่น

3. หลีกเลี่ยงการเผาด้วยการลดปริมาณขยะให้น้อยลง

1) คัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อนการเผา (Mean = 2.02) เพื่อแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และแยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป เพื่อให้เหลือปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเผาทิ้งจริงๆ น้อยลง และป้องกันไม่ให้เกิดสารมลพิษและก๊าซพิษที่เกิดจากการเผาขยะอันตราย พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีความถี่ของพฤติกรรมในระดับปฏิบัติทุกครั้ง อาจเนื่องมาจากหัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการแยกประเภทขยะมูลฝอยที่สามารถนำไปขายเป็นรายได้เสริมส่วนหนึ่ง และบางประเภทอาจนำมาแก้ไขปรับปรุงและนำกลับมาใช้ใหม่ ใช้ซ้ำเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในส่วนหนึ่ง หรือแยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไปเพื่อหลีกเลี่ยงการเผา เนื่องจากครัวเรือนมีความตระหนักต่ออันตราย หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอันเป็นมลพิษทางอากาศที่จะเกิดขึ้นจากการเผา

2) นำวัสดุที่ใช้แล้วไปขายให้แก่ผู้รับซื้อของเก่าเพื่อนำไปแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (Mean = 1.89) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในระดับปฏิบัติติดนานครึ่ง ซึ่งมีจำนวนมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับปฏิบัติทุกครั้งเพียงเล็กน้อย

3) นำวัสดุที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำ หรือซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดและนำกลับมาใช้ใหม่ (Mean = 1.58) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในระดับนานครั้ง จากผลการศึกษาพบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีพฤติกรรมในการนำวัสดุที่ใช้แล้วไปขายให้แก่ผู้รับซื้อของเก่า เพื่อนำไปแปรรูปมากกว่าการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีผู้รับซื้อของเก่ามาบริการถึงบ้าน เป็นการสะดวกสบายต่อหัวหน้าครัวเรือน หรือหัวหน้าครัวเรือนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวัสดุสิ่งของที่ไม่ใช่แล้ว เพราะนอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะและลดการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนให้น้อยลงแล้ว ยังเป็นการเพิ่มรายได้เสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่ครอบครัวและช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ส่วนการนำวัสดุสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่โดยการใช้ซ้ำ หรือนำมาซ่อมแซมปรับปรุงให้ใช้งานได้ดังเดิม ถึงแม้ว่าอาจมีขยะบางประเภทสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ หรือใช้

ประโยชน์อย่างอื่นได้มาก แต่กลุ่มตัวอย่างก็มีพฤติกรรมการปฏิบัติอยู่ในระดับเหมาะสมมากเป็นอันดับรองลงมา ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.58 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมเหล่านี้ หัวหน้าครัวเรือนเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยากในการปฏิบัติและในบางครั้งต้องใช้ทักษะหรือความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติ ซึ่งสมาชิกในครัวเรือนยังขาดความรู้และทักษะในด้านนี้ หรือบางครั้งอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคคลอื่นที่มีความชำนาญเฉพาะดำเนินการให้และบางครั้งอาจไม่คุ้มค่าที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายไป

พฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศที่มีระดับเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่

1. หลีกเลี่ยงการเผาขยะมูลฝอยด้วยการกำจัดด้วยวิธีอื่น

1) เผาในที่โล่ง (Mean = 0.59) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอยู่ในระดับปฏิบัติทุกครั้ง อธิบายได้ว่า อาจเนื่องมาจากในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสารภี ยังไม่มีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยรัฐ หัวหน้าครัวเรือนจึงต้องกำจัดขยะด้วยตนเอง การเผาจึงเป็นทางเลือกที่มากที่สุดของหัวหน้าครัวเรือน เพราะการเผาเป็นวิธีกำจัดขยะมูลฝอยที่ง่ายและเห็นผลที่สุด แต่เป็นวิธีที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศมากกว่าวิธีอื่น แต่การห้ามมิให้มีการเผาคงทำได้ยาก เนื่องจากไม่มีบริการการจัดการขยะมูลฝอยจากหน่วยงานที่รับผิดชอบดังกล่าวแล้ว แต่ถ้ามีการควบคุมการเผาให้เหมาะสม รวมทั้งแนะนำการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีอื่นแทนจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เผาน้อยลง

2) ทำปุ๋ยหมัก (Mean = 0.28) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่เคยปฏิบัติ อาจเป็นเพราะหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างบริษัท แต่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยที่สุด จึงไม่ได้ใช้ประโยชน์จากปุ๋ยหมักหรืออาจเป็นเพราะหัวหน้าครัวเรือนไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอย จึงไม่มีการแยกขยะที่เป็นสารอินทรีย์ที่นำไปย่อยสลายออกมาจากขยะ

มูลฝอยทั่วไป หรืออาจเป็นเพราะการทำปุ๋ยหมักเป็นวิธีที่ยุ่งยาก ซับซ้อน เสียเวลา และหัวหน้าครัวเรือนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลสารภีควรเข้ามาสนับสนุนโดยมีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ เพราะเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ลดมลพิษสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

3) นำขยะมูลฝอยไปทิ้งในเขตที่มีการจัดการโดยรัฐ (Mean = 0.54) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่เคยปฏิบัติ หัวหน้าครัวเรือนส่วนน้อยที่หลีกเลี่ยงการเผาขยะโดยนำขยะมูลฝอยในครัวเรือนของตนไปทิ้งที่สำนักงานที่ตนทำงาน และมีการจัดการโดยรัฐ

4.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศของหัวหน้าคร้วเรือนที่มีการเผาขยะมูลฝอยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศของหัวหน้าคร้วเรือนที่มีการเผาขยะมูลฝอยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีสมมติฐานในการเปรียบเทียบ 3 ประการ คือ

- 1) หัวหน้าคร้วเรือนที่มีความรู้ความเข้าใจด้านมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยแตกต่างกันมีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในคร้วเรือนแตกต่างกัน
- 2) หัวหน้าคร้วเรือนที่มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในคร้วเรือนแตกต่างกัน
- 3) หัวหน้าคร้วเรือนที่มีประสบการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในคร้วเรือนแตกต่าง มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในคร้วเรือนแตกต่างกัน

ดังนั้น ผลการศึกษาในส่วนนี้ จึงเป็นการนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐานในตาราง 4.10- 4.15 ตามลำดับ ดังนี้

ตาราง 4.10 พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับน้อย จำนวน 38 คน มีพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก หัวหน้าครัวเรือนที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง จำนวน 105 คน มีพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก และหัวหน้าครัวเรือนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในระดับมาก จำนวน 150 คน มีพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก จะเห็นว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ปานกลาง และมาก มีพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนในระดับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมมาก แต่มีระดับความเหมาะสมของพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน โดยหัวหน้าครัวเรือนที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยมีพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศเหมาะสมมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และมาก อาจเป็นเพราะเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสารภีมีสภาพกึ่งชนบทกึ่งเมือง หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้างบริษัท ทำให้การดำรงชีวิตประจำวันต้องเดินทางไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ทำงานแข่งกับเวลาจึงอาจทำให้ความถี่ของพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศลดน้อยลง ในขณะที่หัวหน้าครัวเรือนส่วนน้อยที่มีได้ออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน จะมีความถี่ของพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยมากกว่า เช่น เผาขยะมูลฝอยในช่วงเวลากลางวัน หรือคัดแยกประเภทขยะก่อนเผา

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย

ระดับความรู้ความเข้าใจ	พฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือน			การปฏิบัติ อย่างเหมาะสม
	N	Mean	Sd.	
น้อย	38	2.05	0.31	มาก
ปานกลาง	105	1.89	0.28	มาก
มาก	150	1.99	0.31	มาก
รวม	293	1.97	0.30	มาก

ตาราง 4.11 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนจำแนกตามความรู้ความเข้าใจ พบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศของครัวเรือนที่มีการเผาขยะมูลฝอย ระหว่างผู้ที่มีระดับความรู้ความเข้าใจด้านมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยแตกต่างกัน พบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ หัวหน้าครัวเรือนที่มีความรู้ความเข้าใจด้านมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อการมีพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือน จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.989	2	0.495	5.555	0.004
ภายในกลุ่ม	25.816	290	0.089		
รวม	26.806	292			

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 4.12 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับน้อย จำนวน 14 คน มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก หัวหน้าครัวเรือนที่มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง จำนวน 130 คน มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก และหัวหน้าครัวเรือนที่มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับมาก จำนวน 149 คน มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก

ตาราง 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนจำแนกตามระดับความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย

ระดับความตระหนัก	พฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือน			การปฏิบัติ อย่างเหมาะสม
	N	Mean	Sd.	
น้อย	14	1.75	0.21	มาก
ปานกลาง	130	1.97	0.31	มาก
มาก	149	1.98	0.30	มาก
รวม	293	1.97	0.30	มาก

ตาราง 4.13 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนจำแนกตามความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยพบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศในระดับที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมในการลดมลภาวะทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนแตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าหัวหน้าครัวเรือนที่มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยมาก ก็จะมีพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือนมาก แต่ถ้าหัวหน้าครัวเรือนที่มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศน้อย ก็จะมีพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะน้อยด้วย จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความตระหนักย่อมมีความเข้าใจ ต่อเรื่องสิ่งแวดล้อม ว่าสิ่งใดดี ไม่ดี สิ่งใดก่อให้เกิดประโยชน์ สิ่งใดก่อให้เกิดโทษ และ สิ่งใดก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมย่อมมีความวิตกและห่วงใย และนำไปสู่การปฏิบัติ อย่างเหมาะสม

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือน
จำแนกตามระดับความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.678	2	0.339	3.763	0.024
ภายในกลุ่ม	26.127	290	0.090		
รวม	26.086	292			

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 4.14 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีประสบการณ์การได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับน้อย จำนวน 168 คน มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก หัวหน้าครัวเรือนที่มีประสบการณ์การได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง จำนวน 122 คน มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก และกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในระดับมาก จำนวน 3 คน มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนในระดับเหมาะสมมาก จะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีระดับประสบการณ์ได้รับผลกระทบจากมลพิษทุกระดับ มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศในระดับเหมาะสมมาก แต่มีระดับพฤติกรรมที่แตกต่างกัน โดยหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับความรู้ปานกลาง และมาก จะมีพฤติกรรมเหมาะสมมากกว่าผู้ที่มีระดับความรู้ต่ำ อาจเป็นเพราะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษมักมีความสนใจต่อปัญหาสุขภาพย่อมมีความระวังป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากผลกระทบจากมลพิษนั้น ๆ เนื่องจากเคยเจ็บป่วยหรือได้รับผลกระทบมาแล้ว แต่มีหัวหน้าครัวเรือนจำนวน 3 คนที่มีประสบการณ์การได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับมาก แต่มีพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในระดับเหมาะสมน้อยกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะหัวหน้าครัวเรือนเหล่านี้ได้รับผลกระทบในระดับไม่รุนแรงนัก และต้องใช้เวลาประกอบภาระกิจนอกบ้านมาก ทำให้มีความถี่ของพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยน้อยกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับพฤติกรรมเหมาะสมปานกลางจึงได้รับผลกระทบมากกว่าผู้อื่น

ตาราง 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนจำแนกตามระดับประสบการณ์การได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย

ระดับประสบการณ์การได้รับผลกระทบ	พฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือน			การปฏิบัติอย่างเหมาะสม
	N	Mean	Sd.	
น้อย	168	1.83	0.26	มาก
ปานกลาง	122	2.15	0.26	มาก
มาก	3	1.98	0.23	มาก
รวม	293	1.97	0.30	มาก

ตาราง 4.15 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือน จำแนกตามประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย พบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอย พบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศใน ระดับที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรม การลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจาก มลพิษทางอากาศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมในการลดมลภาวะทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือน แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าหัวหน้าครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทาง อากาศจากการเผาขยะมาก ก็จะมีพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมาก แต่ถ้า หัวหน้าครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาขยะ มูลฝอยน้อย ก็จะมีพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยน้อย หัวหน้า ครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศในระดับมาก มีพฤติกรรม การลด มลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยน้อยกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทาง อากาศจากการเผาขยะมูลฝอยน้อยกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศใน ระดับปานกลาง ดังได้กล่าวมาแล้ว

ตาราง 4.15 เปรียบเทียบพฤติกรรมการลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะในครัวเรือน จำแนกตามระดับประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษ

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.209	2	3.605	53.344	0.000
ภายในกลุ่ม	19.596	290	0.068		
Total	26.806	292			

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.5 ข้อเสนอแนะของหัวหน้าครัวเรือนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศ

จากการสอบถามหัวหน้าครัวเรือนโดยใช้คำถามปลายเปิดในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. หัวหน้าครัวเรือนได้เสนอปัญหาที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนมีปริมาณมาก เนื่องจากไม่มีที่ทิ้งขยะรวมของหมู่บ้าน และไม่มีการจัดเก็บโดยหน่วยงานของรัฐ

(2) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บโดยหน่วยงานของรัฐ และวิธีเผาเป็นวิธีกำจัดขยะให้หมดไปอย่างได้ผลที่สุด ถึงแม้จะทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและก่อให้เกิดความรำคาญ

2. หัวหน้าครัวเรือนได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดมลพิษทางอากาศจากการเผาขยะ ดังมีรายละเอียดดังนี้

(1) หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบควรให้บริการในการจัดเก็บขยะมูลฝอย โดยให้ประชาชนเก็บขยะมูลฝอยใส่ถุงของหน่วยงานของรัฐ แล้วนำไปใส่ถังขยะที่หน่วยงานของรัฐเตรียมไว้ให้ บางครัวเรือนยินดีจ่ายค่าธรรมเนียมการบริการนี้

(2) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำขยะมูลฝอยมาทำเป็นปุ๋ยหมัก เนื่องจากจะได้ลดปริมาณขยะบางส่วนให้น้อยลงและนำไปใช้ประโยชน์ได้

จากปัญหาและข้อเสนอแนะของหัวหน้าครัวเรือน สรุปได้ว่า หัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงปัญหามลพิษทางอากาศที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม แต่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเผาขยะมูลฝอยได้ เนื่องจากต้องมีการอุปโภค บริโภคในการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดขยะเพิ่มขึ้น และมีความจำเป็นต้องกำจัดทิ้งด้วยการเผาเพราะเป็นวิธีที่สามารถกำจัดได้อย่างเป็นผลและหัวหน้าครัวเรือนมีความสนใจให้ความร่วมมือในการลดปริมาณขยะ และต้องการความรู้ที่จะนำไปใช้ในการแปรสภาพขยะมูลฝอยให้เป็นปุ๋ยหมัก และนำไปใช้ประโยชน์ได้